

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezdor, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr.

Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvoli frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Šolska debata v kranjskem deželnem zboru.

Včeraj razpredla se je pri normalno-šolskega zaklada proračunu v deželnem zboru kranjskem skoro pet ur trajajoča, kako zanimiva debata. Človek bi mislil, da gleda narodnega šolstva Slovenci vsaj na Kranjskem, kjer smo skoro izključno prebivalstvo, ne bodo imeli pritožeb. Da temu ni tako, dokazala je včerajšnja debata, pri kateri so vsi govoriki z narodne strani navajali tehtne pritožbe. In proti komu so bile obrnjene vse te pritožbe? Izvzemši jedno, vse proti vladi in njenim organom. Saj je pa vlada sama poskrbela za to, da je prav brez potrebe zanesla še nekoliko razburjenosti v zbornico. Mislili bi, da se bode deželni predsednik baron Hein strogo ravnal po načelu, katero je o nastopu svojem proglašila koalicijska vlada: da imajo namreč mirovati politična vprašanja v parlamentih. Njegovo postopanje pri predmetu včerajšnje špecjalne [debate] dokazalo nam je, da se on tega načela ne drži. Vprašanje nastaje sedaj, ali ravna tu po lastnem nagibu, ali po sporazumljenji z osrednjo vlado. Menda se ne motimo, ako si mislimo poslednje. Potem nam bode pa tudi takoj jasno — kar nam je sicer že davno znano — da gorenje načelo velja le takrat, kadar bi iz obravnavanja kacega političnega vprašanja utegnila izvirati korist za Slovane — Poljake seveda izvzemljemo.

Toda vrnimo se k debati sami. Prvi govornik — poslanec Hribar — tožil je po vsej pravici o samovolji okr. glavarjev, kateri so izpostavljeni učitelji. Ta pritožba ni nova; pojavljala se je v dež. zboru že večkrat in zlasti tudi še za dobe barona Winklerja. Stvar je tudi tako splošno znana, da ga ne more iti deželnega poslanca, kateri bi na lastna ušesa iz učiteljskih krogov ne bil slišal jednacih pritožeb. In to samovoljo imajo občutiti mnogokrat ravno najspodbnejši in najbolje kvalifikovani učitelji, ako niso po licu okrajnemu glavarju. Da so včasih tako občutno zadeti, umevno bode, ako se pomisli, da okrajni glavar iz same osobne nenačljenosti do učitelja ne predloži po več mesecov — da! celo leto dnij — n. pr. njegove prošnje za priznanje petletnice, do katere ima učitelj po za-

konu pravico. S tem skušajo se spraviti učitelji v neko odvisnost, katera je kvarna njihovemu ugledu in protivna duhu šolskega zakona. — Pričakovali bi bili, da se tej pritožbi pridruži vsak slovenski poslanec. Toda počasi! Vsaj se v poslednjem času vsa nevolja gospodov okrajnih glavarjev obrača le proti učiteljem, ki so na sumu, da so pristaši narodne stranke. Zakaj bi se za take ešofoval n. pr. gospod kanonik Klun! In res je kot poročevalc, izkriviljajoč besede poslanca Hribarja, povzpel se do trditve, da učitelj mora odvisen biti. Ker je isto trdil tudi baron Hein, našla sta se tu na skupnem poprišči; prvi pa ni obljubil in drugi tudi ne govoril zato, da bi se v bodoče učitelji varovali — samovolje okrajnih glavarjev.

Poslanec dr. Tavčar opozoril je v svojem govoru na nevarnost, katera preti narodnemu šolstvu vsled sedanje sestave deželnega šolskega sveta, kjer se n. pr. odposlanec knezoškofijskega ordinarijata naravnost izreka za več nemčevanje. Da si tudi s tem ni pridobil zahvale poročevalca gospoda kanonika Kluna, umevno je samo po sebi. Ker pa ta fakta tajiti ni mogel, zagovarjal je dotičnega gospoda s tem, da je čital razpravo Helfertovo in da ga je to ravno napotilo do znanega njegovega postopanja v deželnem šolskem svetu. Kako šepav je bil ta zagovor, čutil je menda gospod kanonik sam; zato ga je navajal tudi nekako jecljaje. Skoro neverjetno je, da bi tak dostojanstvenik, kakor je dr. Klofutar, ne bil razumel spisa Helfertovega; če ga je pa ta spis pripravil v deželnem šolskem svetu do gorostasnega izreka, da se pri nas premalo nemčuje in preveč „čehizuje“, potem ga prav gotovo razumel ni. Sicer je pa ta zagovor tudi zato jako neroden, ker je prošt dr. Klofutar — kakor je splošno znano — tudi, predno je čital Helfertove razprave, jednakogorel za nemštv.

Piše de résistance dr. Tavčarjevega govora bilo je apostrofovanje deželnega glavarja zaradi njegovega telegraama ob otvoritvi schulvereinske šole v Beli peči. Kakor je znano, priredila se je o tej prilikli velikonemška demonstracija, katero so že tedne prej naveščali nemški listi. Dasi so o priredbah za to brez taktno demonstracijo pisali tudi slovenski listi, zagotovljiva vendar g. Detela, da o tem prav čisto nič vedel ni, češ, da je takrat srkal vdravi

gorenjski zrak in užival krepčajoči mir sredi božje prirode v Ajmanovem gradu. In da bi ta mir bil popoln, ni čital nobenega družega lista, ko „Slovenca“ in — včasih le tako mimogred — „Slovenski Narod“. Zato pa o nameravani nemški slavnosti ničesar vedel ni. Srečni gospod deželnih glavar, ki zamore imeti tako brezskrbne počitnice; trikrat srečni, da mu popolno zadošča tečna dušna hrana „Slovenčeva“.

Lojalni smo dovolj priznati, da se je deželni glavar gospod Detela s to izjavo popolnoma opravičil. Zato pa ne razumemo protislovja, katero vidimo v tem, da je svoje ravnanje opravičeval tudi z analogijo na Štajarskem. Seveda se mu je to opravičevanje popolnoma ponesrečilo. Da bi deželni glavar štajerski na slovensko povabilo kacega spodnještajerskega krajnega šolskega sveta odgovoril s slovenskim vočilom za ugodne šolske uspehe — tega menda gospod Detela sam ne verjame. In le v tem bi bila analogija! Sicer nam je pa še v živem spominu, kako je bivši deželni glavar ob otvoritvi savinjske železnice, demonstrativno obračal hrbet onim okrajnim in občinskim deputacijam, ki so ga pozdravljale v slovenskem jeziku. Gospod Detela tega seveda ne vé, ker morebiti ni stalo v „Slovencu“.

Kaj pa naj rečemo k temu, da je zagovarjal gospod Detela nemški „schulverein?“ Tu bi bila pač vsaka obsodba odveč, ker se je mož s tem obsodil najbolje sam. Nič ne pomaga, če se je takoj na to skliceval na svoje nekdanje narodno delovanje; faktum, da je zagovarjal društvo, katerega eksistence je našemu ubogemu narodu naložila tako ogromen narodni davek — če ga občuti tudi g. Detela, ne vemo —; društvo, česar ponemčevali nameni so znani, dokazuje nam, da mu, ko je govoril pohvalo o njem, niso napolnjevale glave reminiscencije na nekdanje njegovo narodno delovanje, temveč na one čase, ko se je pisal še: Dettela.

Iz govorov obeh dosedaj omenjenih poslancev narodne stranke odmevala je tudi pritožba, da se v deželi naši prav po nepotrebem in na škodo drugim predmetom skuša v ljudsko šolo uravni nemščina. Ta blažena nemščina! Bog ve, ob čem bi avstrijski državniki brusili svojo ostroumnost, ko bi nje na svetu ne bilo! Vsaj se zasluge državnih dostojanstvenikov doslej še vedno merijo po okol-

Listek.

Gospod urednik!

Dva Franceljna se mi ponujata v sobotnega feljtona honorirano premišljevanje. Prvi je novi predsednik francoske republike. Morebiti je, predno še to natisnete, zopet demisjoniral. V tem slučaju pa popravite vse v pretekli čas. Francelj Srečko Faure je star 54 let, dvakrat cepljen in jedenkrat oženjen. Drugače je pa jako simpatičen človek. Ko sta ga pozdravili soproga in hčerka prvič kot predsednika, jokali sta samega veselja. Ako bi bil Faure moj stric, zajokal bi bil jaz pri pozdravu še vse družače in ga „ustrelil“ — kakor že pravimo — bliškovito za nekaterega franka okroglost. Strojarstva in tapetarstva se je učil Faure za mladih let. Pozneje se je pokazal tudi spretnego poveljnika ognegascev. Zato lahko veselo upamo, da bo gotovim ljudem butic prenapetost po hladnem „tušu“ lego artis pogladil, poravnal, prestrojil in Francijo toliko prebelil, prelikal, pretapeciral, da bodo morda celo najbolj pruski ošabneži pozabili „za jeden mesec ali dva“ tisti sloviti pim-pim.

Namreč „Sang an Aegir“. Hvala Bogu, skladateljev je dosti, od katerih se lahko pouzmajo izvirne melodije. Glavna stvar in zagotovilo za dober uspeh je le „Schneid“ dotičnega „popravljalca“ in pa neumnost publike. Časa pa imajo nekatera gospoda na tem svetu, kaj, gospod urednik? Pesmi kovati, napeve iskati, risati, kapelne mojstre igrati se, „govorance“ pri banketih na debelo spuščati, poleg tega pa še, kar ostane prostih ur, nekoliko vladati! Sluga ponizen! Za me bi bilo to preveč. Zadovoljen bi bil z banketi, da bi mi le dali kaj poštenega jesti.

Drugi Francelj, o katerem Vam moram danes poslati podatkov natančnost, ni nikdo drugi, kakor dežele goriške glavar C.

Interview, za katerega stroške ste me bogato plačali v naprej, moj interview z grofom, obnesel se je prav zadostilno. Zaupno mi je grof razodel, da namerava v kratkem umakniti se v privatnega življenja mirno udobnost. Dolg čas pa si hoče preganjati s tem, da bo gradil železnice, s katerimi ima svojo posebno srečo. Najnovejši njegovi načrti zadevajo konkurenčno progo Ljubljana-Kamnik. Od skupnega južnega kolodvora dredral bi vlak zjutraj

z nedosežno počasnostjo naravnost proti Dobravi. Tam bi bila prva postaja. Počitek jedno uro, ker je na Dobravi več dobrih krčem. Od tod pa bi odživljal vlak, ne da bi se kje še kaj dalje ustavil, kar na Vrhniko, da pride svojemu cilju za metrov bližje. Tam bi se potniki in konduktorji nakosili, zakaj tudi na Vrhniki, pravijo, je več izbornih gostil. Potem pa bi jo vsekaj železni konj proti Spodnjemu Rožniku. Tu bi bilo za ljube goste že vse pripravljeno na malo južino. Gosti prvega razreda smeli bi celo nekoliko pogledat na Gornji Rožnik, pa le za dve uri, tako da bi bili potniki v mraku že v Šiški. Ako zahtevajo trije pasažirji, obstane vlak za pol ure pod Tivoli, kjer bi družače mimo besnel. V Šiški bi bila večerja; na Černučah pa bi potniki izstopili in prenočili. Drugi dan na vse zgodaj bi zdivjal kamniški vlak št. 2 kot brzovlak od Černuč tako hitro, da bi videli potniki le še vsak drugi z lnik ob potu in dospeli v Kamnik še tisti dan.

Konduktorji te idealne železnice bodo morali plačevati vsak mesec po 60 kron za veselje, da se smejo tako lepo voziti. Imeti bodo morali ob lastnih stroških zlato uro, ali par prstanov vedno s

nosti, s kakošnimi uspehi se morejo izkazati glede širjenja blagozvočne „aber“-govorcej mej nemškim narodi. — Špecijelno za nas Slovence je nemščina prava šiba božja. Na Koroškem nas drvijo ž njo, na Štajarskem nam jo urivajo skozi vrata in okna v hišo, na Primorskem nas postavljajo z dežja pod kap, ko nam laški uradni jezik nadomeščajo z nemškim. Zato je pa tudi na Kranjskem ne sme nedostajati — te šibe božje.

Kako opravičena je bila pritožba narodnih poslancev proti usiljevanju nemščine, pokazalo se je v podrobni razpravi, kjer je vstal poslanec Luckmann ter predlagal, da se za neobligatno poučevanje družega deželnega — razumi: nemškega — jezika na jedno- in dvorazrednicah postavi v proračun 1000 gld. Ta predlog ni bil nič drugačen, ko drzno izzivanje obeh slovenskih strank, kajti — ako izvzamemo dr. Papeža — bili so vsi poslanci pred tremi leti za izbris onega sramotnega zneska, ki se je za ljubo baronu Winklerju in v podporo demoralizacije mej učiteljstvom do tedaj postavljal v proračun. Motil bi se pa, klor bi mislil, da je poslanec Luckmann iz lastne iniciative stavljal ta predlog. Nikakor ne! Deželni predsednik baron Hein je bil, po česar volji se je to eminentno politično vprašanje zaneslo v deželni zbor. Ministerski predsednik ima v državnem proračunu svoj dispozicijski fond, zakaj naj bi ga ne imel deželni predsednik v deželnem proračunu? Kaj za to, ako se je ta fond odrekel že baronu Winklerju; baron Hein potrebuje navzgor potrila, da zna bolje krotiti Slovence, ko njegov prednik!

Vendar se je mož v svojem računu zmotil: tega potrila ni dobil. Sicer se je z vso svojo zgovornostjo, poslužuječ se vsakoršnjih sofizmov, potegeval za svoj predlog poslanca Luckmanna; vendar mu vse to nič ni pomagalo. Slovenski stranki sta bili vsaj v tem vprašanju jedini. Trije poslanci pa — Šuklje, Kersnik in Višnikar — imeli so toliko žalostnega poguma, da so ustali za predlog. V debati so se izrekli poslanci dr. Bleiweiss, dr. Tavčar in Hribar odločno proti njemu, kanonik Klun pa je — polemizajoč s poslancem Šukljetom — naravnost izrekel, da se je takrat, ko se je prvič izpustil znesek 600 gld. pri tem naslovu iz proračuna, njegovim ožjim somišljenikom odvalil velik kamen od srca.

Ta debata pokazala nam je pa tudi interesantno prikazen. Ko se je baronu Winklerju na ljubo postavilo v proračun leta 1883. prvič 500 gld. za neobligatno poučevanje nemščine, ni imel c. kr. deželni svet nobenega nujnejšega dela, ko naznaniti to nižjim šolskim oblastvom; ko se je pa kasneje ta znesek izbrisal, ni tega c. kr. deželni šolski svet imel za potrebno javiti dalje. Nekateri učitelji — zanašajo se, da dobé še zanaprej nagrado — so torej še nadalje vzdrževali umetno nařeno potrebo neobligatnega nemškega pouka. In — klobuk doli pred takim umovanjem! — deželni predsednik pravi, da imajo sedaj pravico do nagrad za to poučevanje in da deželo, če jim jih plačati ne bode hotela, tudi lahko tožijo zanje. Kaj ne, to je lepa avtonomija! Ker je deželni šolski svet zamolčal nepoljubni mu sklep deželnega zbora, zato je le-ta obvezan plačevati kazen za to zamolčanje!

Ako konečno omenimo še, da se deželni predsednik baron Hein čuti že tako trdno v sedlu, da

saboj, da bo kaj za zastavnico, ako blagajnica odneha. Vozilo bi se lahko vedno nad 6 oseb najedenkrat. Vendar pa bi ostal vlak vselej v Ljubljani, ako bi se oglasila za vožnjo samo jedna oseba. Psi in psički korakali bi za vlakom, privezani ob zadnji vagon.

Izvenrednega občudovanja temna globokost zaprla mi je za trenutek sapo. Kmalu pa sem se zopet zavedel in dejal v vsi ponižnosti domačega, v prostosti dresiranega Slovana, da bi ne bilo napčno, ko bi šla proga z ljubljanskoga južnega kolodvora najprvo proti „Božjemu grobu“, potem pa kar na Dobravo.

Odgovoril pa mi je grof Francelj, da namerava graditi tja tramway.

To me je genilo. Skoro bolj kakor trabuka, katero mi je podaril uljudni gospod.

Od vašega denarja za ta interview ostalo mi je še toliko, da sem se peljal na Gorenjsko na dober zrak. Tam me je razveselil ta-le prizor. Dva politična gospoda sta pestovala blagega Gorenca. Prvi od njih, kateremu se je po krepkih miščah takoj videlo, da vzdigne 50 kil z jednim mazincem, zibal je starega moža v naročji in se mu prijazno

se mu ne zdi nič več vredno odgovarjati slovenskim poslancem v slovenskem jeziku in da se je deželni glavar Detela povzpel mej drugim tudi do piramidalne trditve, da smo Slovenci že vse dosegli, potem smo priobčili najzanimivejše momente iz vče rajšnje debate. Slovenskim poslancem obeh strank želimo, da se v principijelih vprašanjih najdejo vedno v taki slogi, ko včeraj; baronu Heinu v bodoče več sreče s svojimi predlogi; deželnemu glavarju Deteli — ki je res dosegel vse in še celo več ko je kdaj pričakoval — pa, da bi v bodoče malo pridneje čital časnike. Se ve da, če mu ni za ljubi mir.

Deželni zbori.

Kranjski.

(VII. seja dne 25. januvarja 1895.)

(Konec.)

Posl. Hribar se oglaši za faktičen popravek glede nekaterih opazk predgovornikov. Potem se prestopi v specijelno debato:

Potrebščinan ormalno - šolskega zaklada za l. 1895. po predlogu dež. odbora znaša 353.019 gld. Finančni odsek pa jo nasvetuje z zneskom 352.477 gld. torej menj za 542 gld. V primeri s potrebščino za l. 1894., ki je znašala 344.309 gld., je letošnja z zneskom 352.477 gld. večja za 8.168 gld. Povikšnjejo se namreč: I. Aktivitetni vžitki učiteljev za 6909 gld. II. Dotacije za 306 gld. III. Nagrade in podpore za 1663 gld. Skupaj za 8878 gld. Nasprotno se zmanjšujejo: IV. Pokojnine učiteljskih vdov in sirot za 158 gld. V. Miloščine za 52 gld. VI. Različni troški za 500 gld. Skupaj 710 gld. Če to zmanjšanje odbijemo od gori navedenega povikšanja v znesku 8878 gld., kaže se gori izračunena pomnožitev potrebščine za 8168 gld.

Posl. Luckmann stavlja pri točki III. nagrade nastopni predlog:

Pri remuneracijah naj se postavi v proračun za neobligatni pouk slovenskega jezika na dve- in trirazrednih nemških šolah in za pouk nemškega jezika na dve- in trirazrednih slovenskih šolah 1000 gld. z določilom, da se te remuneracije izplačajo, če se oglaši za tak neobligaten pouk početkom šolskega leta vsaj 10 učencev na dotedni šoli po svojih zakonitih zastopnikih in če okrajna šolska oblast v vsakem slučaju konštatuje primeren uspeh. (Tako se glasi konečno urejeni predlog po poznej nasvetovanih dostavkih posl. Šukljeja)

Deželni predsednik baron Hein podpira predlog in želi, da bi ta stvar ne vzbujala zopet toliko razburjenosti, kakor ob svojem času in da bi se rešila mirnim potom. Vprašanje remuneracij za pouk neobligatnih predmetov se mora konečno rešiti, ker je to potrebno, kajti zastanki segajo štiri leta nazaj. Dalje poudarja potrebo neobligatnega pouka obeh deželnih jezikov, ker je tudi za nemško prebivalstvo znanje slovenščine na Kranjskem neobhodno potrebno. Jedenak predlog se je stavljal na Moravskem. Pogoj miru mej narodi je mejsobno spoštovanje.

Posl. vit. dr. Bleiweiss omeni, da se lani stavila v proračun nobena vsota za pouk v drugem deželnem jeziku, ker se od nobene strani ni stavljal tak predlog. Zakaj se torej zopet letos ponovil?

muzal. Časih ga je nekoliko poujčkal in dejal: „Ježešta no, kako je vendar fletkan ta-le naš fantek, ta-le naš Klerikavelj!“ Drugi pa je vzel steklenico in pokusil, če ni mleko prevroče za staro dete. Nastavil mu jo je; Klerikavelj pa je slastno pupcal klerikalno mleko. In rasla mu je telesa obširnost. Ko je pošla „die Milch der frommen Denkungsart“, je mirno zaspančkal v varnem naročju. Gospoda sta ga odnesla ajčkat. Jaz pa sem zapel baritonoso: „Aja tutú.“

Prišlo pa je par gorenjskih mož mimo.

Prašam jih: „Ali ste videli, o možje?“

Odgovoré mi: „Videli.“

Prašam jih: „Zakaj pa tudi vi ne — —“

Vjezilo jih je. „O, mi se ne damo guncati, mi.“

„Ali tisto mleko — —“ nadaljujem.

„Presladko je za nas. Mi pijemo rajši cviček. Mleko otrokom in teletom, vino možem. Vam pa, ki nas slušate, pet in dvajset — —“

Urno sem odnesel podplate, nikar da bi ponujal še dlje klerikalne smetane. Kaj sem mogel storiti boljšega? Možje so imeli batine s saboj.

V dež. šolskem svetu je že izrekel govornik svoje pomisaleke, a glasovi za in proti so bili jednak in deželni predsednik je dirimiral za predlog. Zakaj se učitelji potezajo za pouk v drugem deželnem jeziku? Ker zaradi slabih plač skušajo kaj zasluziti in nagonvarjajo stariše. Ljudske šole namen ni, da se otroci nauče dveh jezikov, proti temu govore pedagogi in tudi zdravniki. Drugače je na srednjih šolah, tam naj se goji učenje obeh deželnih jezikov.

Posl. Šuklje pravi, da ga generalna debata ni izvabila iz rezerve. Oglasil pa se je glede predloga posl. Luckmanna. Malo upanja ima, da bi ta predlog že zdaj prodrl, bržkone bodo proti njemu glasovali tudi konzervativni poslanci. Volitve so pred durmi, zdaj bodo torej predlog bržkone padel, po končanih volitvah bi skoro gotovo prodrl. Vsa stvar je zdaj drugačna, ker se zahteva kredit za pouk obeh deželnih jezikov, ne kakor nekdaj samo za pouk nemškega jezika. Glasoval je pred 12 leti za tak kredit, ne more drugače storiti tudi zdaj, ko se poslavljajo skoro iz te zbornice. Nasvetuje samo dva mala dostavka.

Posl. dr. Papež izjavlja, da o takem vprašanju sta obe stranki jednega mišljenja.

Posl. dr. Tavčar se čudi, zakaj se je tak predlog kar tako iznenada vrgel v zbornico, to je sumljivo. Z narodnega svojega stališča torej o tej stvari ne moremo kar s kratka soditi. Bivši deželni predsednik baron Winkler je s pomočjo posl. Šukljeja dosegel ob svojem času tak kredit, to je bilo njemu potrebno, da si je olajšal svoje stališče navzgor. Zakon sam skrbi za to, da se storiti vse, kar je potrebno. Tako vprašanje se ne more rešiti kar pavšalno, taka splošna metoda se mu ne zdi umestna in tega ne more odobravati. Predlog ima svojo politično stran. Naše stranke politične razmere se pa za baronom Winklerjem, kateremu smo odrekli tak kredit, nikakor niso zboljšale, torej nimamo nikakoršnega povoda, da bi danes drugače glasovali.

Deželni predsednik baron Hein pravi, da se remuneracijski zaostanki morajo konečno rešiti, ker je deželni šolski svet dolžnik. Zato se je na njegovo inicijativo stavljal predlog, ker je treba dotičnega kredita.

Posl. Hribar pravi, da, ko je nastopila sedanja vlada, je izjavila, da ne bodo spravljala političnih vprašanj na dnevni red. A sedaj je ravno deželni predsednik dal incijativo takoj eminentno političnemu predlogu, kateremu je sicer skušal odbiti politično ost, utemeljevaje ga s praktičnimi razlogi. Predlog se mu zdi, ker se je le bolj poudarjala potreba znanja nemškega jezika, nekako molčeče priznaje nemškega državnega jezika. Ljudska šola nima namena, učiti otroke jezikov, nego za življenje potrebnih reči. Vsak nemški kmet bi se smejal, ako bi se na nemških ljutiskih šolah hotelo učiti francoščine. Na naši realki in gimnaziji ni obligatno učenje slovenščine za Nemce. Le v materinem jeziku se človek izraža najlaglje, temu dokaz je g. deželni predsednik, ki je danes v tako dolgi slovenski debati večkrat govoril le izključno nemški, akopram je slovenščine zmožen Omenja kako je nekdaj postopal okr. glavar Schwarz z učitelji, to bi se utegnilo ponoviti. Izjavlja pa se proti predlogu posl. Luckmanna.

Deželni predsednik baron Hein poudarja, da imajo dotični učitelji pravico do nagrad, ker so ravnali po naročilu deželni šolskega sveta.

Posl. baron Schwegel ugovarja, da bi s predlogom posl. Luckmanna bilo namravano kako presenečenje, ali da bi imel kak političen namen. Nasvetuje amendement, oziroma dostavek „ako se tak pouk spozna kot potreben“ v dotičnem odstavku Luckmannovega predloga.

Pri glasovanju se po končnem govoru poročevalca Kluna predlog posl. Luckmanna popravljen po dodatkih Šukljeja odkloni.

Proračun se potem potrdi v vseh točkah in se vzprejmejo predlogi fin. odseka.

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Proračun normalno-šolskega zaklada za leto 1895. s potrebščino 352.477 gld., s pokritjem 23.281 gld. in s primanjkljajem 229.196 gld. 2. V pokritje tega primanjkljaja se bodo leta 1895. popirala 10% priklada na celo predpisano svoto vseh direktnih davkov, torej zlasti od rednega davka z vsemi državnimi prikladami vred pri zemljiškem davku, pri hišni najemarini in hišnorazrednem davku,

Dalje v prilogi.

pri pridobinskem in dohodninskem davku po vsej deželi. Nedostatek v znesku 176 000 gld., kateri se potem še pokaže, naj se pokrije iz deželnega zaklada. 3. Deželnemu odboru se naroča, da sklepu pod točko 2. pridobi Najvišje potrjenje. 4. V rubriki III. „Potrebščina“ dovoljuje se c. kr. deželnemu šolskemu svetu revirement po dogovoru z deželnim odborom. 5. Potrebščine normalno-šolskega zaklada za l. 1894., katere bi utegnile vsled veljavnih na-redeb deželnega šolskega sveta dogovorno z deželnim odborom nastati, pa bi presegale proračun, so pokriti iz blagajničnih preostankov leta 1894.

Glede resolucij, kateri nasvetuje finančni odsek glasečih se: 1. Visoka c. kr. vlada naj blagovljeno pretresa vprašanje, ali bi ne bilo primerno, nastaviti stalne okrajne šolske nadzornike in v ta namen po vzgledu zakona z dne 8. junija 1892., drž. z. št. 92, glede nameščevanja okrajnih šolskih nadzornikov v Galiciji državnemu zboru v sprejem predložiti jednak zakon za Kranjsko. 2. Deželnemu odboru se naroča prevdarjati, ali bi ne kazalo spremeniti deželnega zakona z dne 28 decembra leta 1884. v tem zmislu, da bi se vsa potrebščina za šolstvo pokrivala s posebno šolsko naklado in bi ne bilo treba na deželni zaklad prevaljevati jeden del tega bremena. V prihodnjem zasedanji naj deželni odbor visokemu zboru poroča o tej zadevi, oziroma pripravi potrebne predloge, izreka posl. dr. Tavčar, da se mu vidi prava nevarna in da naj ostane pri starem. Prva resolucija se pri glasovanji odkloni, druga pa vzprejme.

Ob 4. uri sklene dež. glavar sejo. Prihodnja seja bode v torek dne 29. t. m.

Koroški.

Razprava o prošnji „Südmark“ je bila tako značilna za razmere v koroškem deželnem zboru, da moramo dotično poročilo popolniti. Kakor znano, je poslanec dr. Steinwender, znani nemškonacionalni kričač govoril za to, da se „Südmark“ dovoli zahtevana podpora. S svojo motivacijo tega predloga je mož pokazal, da ga navdaja slepo sovraštvo napram Slovencem. S tako cinično odkritostjo, kakor on, se ni še nihče upal govoriti zoper jednakopravnost, katero on imenuje „Gleichberechtigungsduell“. Zahteval je brezobjirno postopanje proti tistim, ki nečejo Nemcem hlapčevati in vzkliknil emfatično, da neče v miru živeti z „gotovimi agitatorji“, t. j. s tistimi, ki se zavedajo svoje slovenske narodnosti. Ta brutalni napad je napotil slovenska poslanca Einšpielerja in Muriju, da sta zapustila dvorano, saj sta vedela, da nobena beseda nič ne zaleže. Steinwender pa je odhod slovenskih poslancev tako osupnil, da je koj prenehral. Poročevalc dr. Posch je z blagimi besedami zastopal nasprotno stališče. Priznal je, da je tretjina koroškega prebivalstva slovenske narodnosti, in priporočal, naj se „Südmark“ zahtevana podpora ne dovoli, ker so nje tendence naperjene proti Slovencem. Pri glasovanju se je podpora odklonila; za podporo so razen dra. Steinwenderja glasovali samo liberalni kmetski poslanci. Levičarski poslanci so se sami sramovali Steinwenderjevih besed. V včerajšnji seji je levičar dr. Abuja prišel k slovenskemu poslancu Muriju in ga prosil, naj se Steinwenderjeva surovost ne zareže na rovaš kar celemu zboru. Rekel je, da on in njegovi somišljeniki obsojajo Steinwenderjevo besedo. To je gotovo značilno, a premotilo to ne bo nikogar. Steinwender ni slovenskemu prebivalstvu nič bolj nasproten kakor Abuja in ves deželni zbor. To se je videlo pri šolski debati; razloček je le ta, da Steinwender ne prikriva svojih misilj in da javno priznava brutalne tendence svoje stranke. Abuja in tovariši pa te tendence z besedami taje, z dejanji pa izvršujejo. Podpora „Südmark“ se je res odklonila, a ne iz stvarnih nagibov, iz ozirov na Slovence, ampak le zategadelj, da bi se koalicija obvarovala sitnostoj.

V Ljubljani, 26. januvarja.

Krisa v Istri. Omenili smo že, da je isterski dež. glavar Campitelli poslal „N. Fr. Pr.“ popravek, v katerem je trdil, da laška večina ni hotela žaliti vladnega zastopnika, ob jednem pa je sam tega vladnega zastopnika insultiral. Z ozirom na ta popravek piše veleoficijozna „Presse“: „Razgrajalno postopanje italijanske večine v deželnem zboru isterskem, ki je dovelo do predčasnega zaključenja zasedanja, naletelo je povsod na soglasno obsodbo.“ Tu omenja „Presse“, da je celo neki Italijanom

jako prijazni dunajski list (Neue Freie Presse) strogo obsodil postopanje italijanske večine, ter da je ta graja s prijateljske strani hudo déla italijanski stranki, zbor česar hoče predsedništvo deželnega zborna v svojem popravku uglasiti pot do milejše sodbe o obžalovanja vrednih dogodkih. A celo „N. Fr. Presse“ da je odgovorila nastopno na popravek gosp. Campitelli: „Mi res ne vemo, kaj bi se bilo moralogoditi v opravičenje trditve, da sta se zasmehovala vlada in nje zastopnik, toda prepričeno bodi sodbi slednjega nepristranskog opanovalca, ali ni smatrati to kot zasmehovanje, ako pri prvi seji, ko hoče vladni zastopnik pozdraviti zbor in sicer v italijanskem jeziku, takoj posezajo govorniku v besedo z razčlajivimi vzklikli: „basta!“, „fuori!“, „protestiamo!“ — in ko italijanska večina — ker se isti ne dá motiti v nadaljevanju svojega pozdrava — ostavlja dvorano, da je ne treba slušati pozdrava? Pozdrav deželnemu zboru od strani vlade je čin parlamentariške uljudnosti ter zahteva že elementarna zapoved pa-rlamentariške dostojnosti, da se vsprejme isti spoštovanjem. Celo v deželnih zborih, katerih večina, da, celo v takih, kjer je ves zbor v opoziciji proti vladni, spoštovali so ta običaj brez zadržka, ter so vsprejemali oblubo vladnega zastopnika, da hoče pazno slediti razpravam ter pospeševati iste po možnosti, tako, kakor istotako zahtevata spoštovanje do vlade in do lastnega dostenjanstva deželnega zborna. Šele deželne mu zboru isterskemu je bilo dano, da je prekršil ta staroorhanjeni in samo ob sebi umevni običaj. Tega se ne more navajati v opravičenje razburjenosti večine, kar je rekel in kako je govoril — saj je govoril v italijanskem jeziku — vladni zastopnik, ampak bil je že v naprej nameren, zaprečiti pozdrav vladnega zastopnika. Ali ni nadalje zasmehovanje tudi to, da so ponovno zaustavljali vladnega zastopnika žaljivimi vzklikli in zaničljivim posmehom, ko je hotel izjaviti svoje stvarne pomislike proti pozanim predlogom za takojšnje odstranjenje dvojezičnih uradnih napisov v Piranu, za uničenje porotniških listin in izključenje slovanskega jezika iz razprav deželnega zboru? V očigled takim faktom se težko posreči še toli dobro mišljenemu popravku, da bi izbrisal utis, da se je res zasmehovala vlada in nje zastopnik. Veliko izdatneje bi bilo, ako bi se bil povod popravku uporabil v to, da bi se bilo pojasnilo in pomirilo vse zmerne življe, da je predsedništvo zbornice z naglavom pozivljalo na mir občinstvo na galeriji, ki se je udeležilo izgredev ropotanjem in kričanjem, ali da je dal izpraznit galerijo, zagotovivši vladnemu zastopniku varstvo, kakeršno je smel zahtevati. O vsem tem molči popravek, pač pa se je zagrešil s protislovjem, da z jedne strani taki zasmehovanje, na drugi strani pa kritikuje zasmehovalno kakovost vladnega zastopnika ter označa isto kot vzrok „veselosti“ zbornice. Menimo torej, da je bila namera popravka — da namreč v miljši luči pokaže postopanje italijanske večine — sicer umevna in opravičljiva, da se pa je ta namera dosegla v jakonpopolni meri.

Poraz koalicijske vlade. „Národní Listy“ so poročali resnico, ko so javili, da se je kompromis među českimi konservativnimi in levičarskimi veleposestnikmi razbil. Zdaj se to potrjuje tudi z drugih strani. Vlada se je za ta kompromis močno potegovala in ministra Plenerja poslala nalač v Prago zato, da posreduje. A voditelji konservativnih veleposestnikov so Plenerju brez ovinkov povedali, da jih ni volja prepustiti levičarjem kak mandat, zakaj če se mora v drž. zboru ohraniti sedanje posestno stanje, potem se mora ohraniti tudi v deželnem zboru češkem. Ker se za ta kompromis niso poganjali samo levičarji, ampak vladna sama in to v največji meri, je ta poraz tudi njo najbolj zadel.

Demonstracija v Budimpešti. Delavci budimpeštanski so poskusili uprizoriti pred parlamentom veliko demonstracijo, a policija jih je razgnala. Na Ogerskem torej ljudstvo vendar ne želi samo cerkvenopolitičnih reform, kakor trdje židovski listi, ampak tudi — kruha.

Redek slučaj. Za časa cerkvenopolitičnih razprav v ogerskem drž. zboru je nastal mej tedanjim podpredsednikom poslanske zbornice in sedanjim ministrom notranjih del Dežiderjem Perczelom in poslancem grofom Ladislavom Szaparyjem spor, vsled katerega je prišlo do dvoboja na samokrese. Kakor

navadno pri parlamentarnih dvobojih, se tudi pri tem ni zgodila nikaka nesreča, pač pa je sodišče začelo stvar preiskovati in toži sedaj rečenega politika. Kazenska obravnava je določena na dan 6. februarja. Da se minister notranjih del in šef drž. policije kazensko preganja, to je gotovo kako redek slučaj.

Situacija v Bolgarski mora biti precej kritična, če sodimo po glasovih časopisov. Koburžan dela obupne poskuse, da bi ga Rusija priznala legitimnim vladarjem. „Novoe Vremja“ javlja, da namerava poslati v Peterburg posebno deputacijo z metropolitom Gregorijem na čelu prosit carja, naj prizna Koburžana, a da bi car to deputacijo sploh vzprejel, to izposlovati je naloga bolgarskega polkovnika Kesjakova, kateri se mudi sedaj v Peterburgu. Koburžan je priznanja sedaj bolj potreben, nego kdaj poprej, zakaj če si ga ne pridobi, na drugi strani pa izgubi prijateljstvo Avstrije vsled nastalega trgovinsko-političnega konfliktu, mogel bi obsedeti — mej dvema stoloma. To je menda povod senzačnim vestim, katere se razširjajo. Nemškim listom se poroča, da se želi Koburžan porazumeti s Stambulovom, in da je ta voljan sprijazniti se s Koburžanom, iz Peterburga pa se javlja, da je pričakovati v Bolgarski velevažnih prememb, ker so se Cankov, Karavelov in Stambulov združili v to svrhu, da se odstrani Koburžan.

Dopisi.

Iz Kranja. 25. januvarja. (Občinske volitve.) Dne 18. t. m. vršile so se pri nas občinske volitve, o kajih izidu ste že poročali na kratko. Dovolite, da v nekoliko popolnem vašo notico. Pojasnim naj najpoprej stališče, na koje se je postavila naša stranka. Še pred kratkim časom delovalo se je v našem mestnem zastopu precej složno in posledica temu bila je ravno ta, da naše mesto še nikdar ni tako napreduvalo, kakor v zadnjih treh letih. Vprašanje, kje naj stoji novo gimnazialsko poslopje, padlo je kakor bomba međ naše mestne očete. Stara nasprotstva so se poostriila in — kar se v malih mestih zgodi le prevečkrat — smatrali so nekaterniki izjave posameznih odbornikov, dasi so izvirale iz poštenega prepričanja, le za osebno mržnjo. Nevarnost bila je velika, da se ne povrnejo zopet časi, ko je gosp. Tomaz Pavšlar st. „bismarkoval“ v našem občinskem zastopu, kajti že je določevala neka gospoda, koga naj se pri volitvah izbacne, koga izvoli na novo, da si Pavšlar-jeva stranka osigura večino za prihodnja tri leta. Mi pa v svoji „trmoglavosti“ res nismo hoteli uvideti, zakaj naj ima odločilno besedo v mestnem zastopu sicer vse časti vredna obitelj Pavšlarjeva s svojim sorodstvom in peščico svojih pripadnikov, sosebno, ker nimajo međ sabo niti jednega člana, ki bi bil zmožen sprejeti kak samostojen referat. Sestavili smo tedaj svoj zaznamen kandidatov, toda ne dabi bili izpuсти i le jednega iz međ doseđanih Pavšlarjevih privržencev, ker nismo hoteli napravljati nikacih nepotrebnih zdražil. Skrbeli smo jedino le za to, da se ojači naša stranka z dvema novima odbornikoma in da se nasprotna klika ne okrepi z novimi člani, kakor je bilo nameravano. Naši volilci so dobro vedeli, kaj da hočemo doseći in zmagali smo v III. volilnem razredu s skoro dvetretjinsko večino, v II. razredu se je pa poražena nasprotna stranka kar vzdržala volitve. Nadejali smo se, da je z izvolitvijo v II. razredu končan volilni boj, kajti v prvi volilni razredu postavila je naša stranka kandidatom samo odlične člane bivšega mestnega zastopa. A človek misli, g. Tomo Pavšlar ml. pa obrne! Iz maščevanja, da niso prodri ravno „njegovi“ kandidati in bržkone v zahvalo, ker je bil on po naši milosti — kakor tudi že pred tremi leti — izvoljen odbornikom v II. razredu, nastavil je nekaterim gospodom limanice, na koje so se leti žaliboze vsedli le prehitro. Poprej že in še bolj za I. volilni razred slepili so naši nasprotinci volilce z lažjo, da jih je poslal g. župan in da naša stranka hoče vreči župana. S poslednjo pretezo so neki ravno pregovorili nekatere gospode, da so prišli sploh na volišče ali da niso volili dosedanjega odbornika in mestnega svetovalca trgovca g. Ferd. Sajovic, vrl narodnjak in značajan mož, ki je vestno in požrtvovalno kakor nikdo opravljal 17 let neprertrgom a težavni posel mestnega blagajnika. Obžalujemo ta prigodek, zapomniti si ga hočemo dobro, gotovo pa ne bo v prid ravno stranki Pavšlar-jevi. Zavarujemo se ob jednem z vso odločnostjo, da je bila naša stranka naperjena proti županu ali da je bil naš konečni smoter, g. Karola Šivnika ne izvoliti več županom. Naše stališče označili smo začetkom tega dopisa dosta jasno in mi le želim, da bi obče spoštovani g. Karol Šivnik vodil našo občino kakor doslej vestno in v trajno še dolgo dolgo let in doživel še kot župan sad najpomenljivejšega čina svojega županstva: c v e t o č o v i š j o g i m n a z i o . Dasí neradi, spominjati se moramo konečno g. Jo-

sipa Hubada, c. kr. profesorja in začasnega ravnatelja gimnazijskega. Tudi on je bil mej našimi napsotniki — bil je kandidat svojega svaka Pavšlarja. Res je, volitev je prosta, a je li takto, ako se g. vodja, komaj pol leta bivajoč mej nam, podaja v volilni boj zoper večino tukajšnjega mestanstva, je li tako strankarstvo koristno novoustanovljenemu zavodu — odgovor na to vprašanje prepuščamo mirnim srcem razsodnemu bralcu! S svojim nastopom kot strankar gosp. Hubad gotovo ni povečal svojega ugleda mej mestanstvom, mej kojim uživa dosegaj bore malo simpatij. Storil naj bi bil g. profesor raje isto, kar njegova dva sg. kolega in prihranil bi si bil nepotrebitno blamažo, da je on, dasiravno kandidat, dobil kot odbornik jeden cel glas in zlezel v mestni odbor kot namestnik le s pomočjo žreba. Uprav mučen prizor podal nam je pa g. ravnatelj, ko je razburjen — še predno ga je pozvala volilna komisija — dvakrat pričel deklamovati kandidate svojega svaka Pavšlarja. Prihodnjič malo več takta, g. vodja!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. januvarja.

— (Državnozborska volitev v dolenjskih mestih in trgi) Iz Krškega se nam piše z dné 24. t. m.: „Danes vršila se je pri občini volitev udov volilne komisije za državnozborsko volitev dne 25. februvara. Pritej priliki se je posvetovalo o našem kandidatu. Zjednili smo se, oddati glasove gosp. dr. Andreju Vojska, c. kr. višesodnemu svetniku v pokoju. Gosp. dr. Andrej Vojska je neodvisen in značajen mož, bil je vedno narozen, tudi za Waserja budih časov; in je moral pretrpeti mnogo neopravičenega preziranja radi svojega narodnega prepričanja. Gosp. dr. Andrej Vojska je rojen Ljubljancan, živi pa že nad 20 let na Dolenjskem; znane so mu torej vse potrebe Dolenjske. Gosp. dr. Andrej Vojska, ako bode voljen, ne pojde v koalicijo.“ — Isti dopis objavljajo tudi včerajšnje „Novice“.

— (Notranjski rodoljubi) bodo imeli jutri v Postojini zaupen shod, da se posvetujejo o organizaciji Notranjske v okviru organizacije náročne stranke sploh in o organizaciji za bodoče volitve posebej.

— („Shod zaupnih mož — Národná stranka na Kranjskem“) je naslov majhni knjižici, ki obsega resolucije shoda z dné 29. novembra pr. l. in pa govore poročevalcev gg.: Svetca, dra. Gregorčiča, Koblarja, dra. Trillerja, Gruntarja in dra. Majarona. Izdal jo je predsednik zvrševalnega odbora narodne stranke, gosp. dr. Karol vitez Bleweis-Trstenški, in se dobiva v „Národní Ti-skarni“. Rodoljubi naj si jo omislijo, bodisi kot spomin na sodelovanje, bodisi kot priročno zbirko sklepov, odnosno nazorov, ki so se storili ali povljili omenjenega dně. Skrbé pa naj tudi, da se razširi v narodu!

— (Podel napad na slovensko glasbo.) Kam zavede človeka nestrpo strankarstvo, ako se z njim družita še gorostasna nevednost in sistematiko vzgojevana mržnja do vsega, kar je pristno narodnega, razvidno je iz „Slovenca“ z dne 24. prosinca v dopisu o cerkniško planinski ženski podružnici sv. Cirila in Metoda. Znano je slovenskemu razumništvu, da je koncertni vodja „Glasbene Matice“, gospod M. Hubad, duhovito harmonizoval nekaj najlepših slovenskih narodnih pesmi in da je deset teh pesmi lani izdala „Glasbena Matica“. Vsi slovenski glasbeniki in prijatelji petja so se oduševljeno razvneli, ko so te pesmi čuli v koncertih „Glasbene Matice“, in vse je smatralo te pesmi kot dragocene, pristno koncertne bisere slovenske glasbe. Že so se jele te pesmi proizvajati tudi po deželi, in vsak razumnik ki ima čut za narodno umetnost, se je iz srca radoval tega. Tako so se te pesmi pele tudi v Cerknici na veselici podružnice sv. Cirila in Metoda. Kar pride cerkniški „Slovenčev“ dopisun in se drzne čelestati in klevetati v svet, da so nekatere teh pesmi „fantovske“ in „klafarske“, ki niso za javne veselice, ampak k večjemu za go stilne, in da izključujejo duhovnike od veselic, kjer se poj. — V imenu poštovanja in resnice (dve od „Slovenca“ imenoma navedeni pesmi sta tudi glede besed najnedolžnejši ljubimski), v imenu razcvitajoče se slovenske glasbe in umetnosti sp oh protestujemo odločno proti temu, da bi že vsak mlečnozobi nevednež smel kamenje lučati tudi v to, kar nam ustvarjajo požrtvovalni narodni možje, polni onih čistih in vzvišenih idejalov, kakeršni se izključno gojé v divni naši „Glasbeni Matici“. Da, še ob to društvo se nam čohajte!

— (Repertoar slovenskega gledališča.) Opozarjam na današnjo reprizo Verdijevega „Trubadurja“. V tork se ponavlja ista opera.

— (Društva „Pravnika“ v Ljubljani) letošnja redna glavna skupščina bode v pondeljek dné 28. t. m. ob polu 8. uri zvečer v prostorih Ljubljanske čitalnice. Na dnevnem redu so poročila društvenih funkcionarjev, volitve in posamezni nasveti.

— (Efektno srečkanje „Glasbene Matice“.) V nedeljo dne 27. januvarja dopoludne od 11.—12. ure sprejemal bode loterijski odsek „Glasbene Matice“ v društvenih prostorih, Gospodske ulice št. 14 (knežji dvorec drugo nadstropje) dobitke namenjene efektnemu srečkanju društva in prosi vse častite dame in gospode, kateri so dobitkov obljubili, pa do sedaj ne še izročili, naj jih izvolijo o navedenem času tja pripolati, oziroma odseku naznaniti, kdaj naj ponje pošle.

— (Trgovski ples.) Priprave za trgovski ples, ki bode, kakor znano, dne 9. februvara v kazinskih dvoranah, so skoro dovršene, tako da se bodo mogla vabila v kratkem razpošiljavati. Odbor je vse storil, da ohrani stari, sijajni značaj plesa. Radi dobrodelnega namena je pričakovati obilne udeležbe.

— (Pevsko društvo „Slavec“) je primorano opustiti letos običajno „Slavčevu maskarado“, ker ni bilo mogoče za pustno nedeljo oziroma pustni tork dobiti niti streliča niti redutne dvorane. Da ustreže občni želji, ukrenil je odbor prirediti na pustni tork v gostilniških prostorih Perlesove pivarne plesni venček, na kateri bode dovoljen vstop tudi maskam, v nedeljo dné 10. februvara pa pevski večer v gostilni g. Košenine na Marije Terezije cesti.

— (Javno predavanje o elektriški razsvetljavi.) V Muzejskem društvu za Kranjsko bode imel v pondeljek, dne 28. t. m. ob 1/2,6. uri zvečer v brajni sobi Rudolfina gosp. Ivan Šubic predavanje o elektriški razsvetljavi s posebnim ozirom na deželno stolno mesto Ljubljano. Predavatelj bode na popularen način opisal temeljne zakone in prikazni, na katerih sloni elektriška razsvetljava, predstavl bode slušateljem tipično dinamo-mašino ter konečno razložil najnavadnejše merske jednote, katere je treba poznati pri vsakem elektriškem razgovoru, kakor: Volt, Ampère, Watt, itd. Za tem predavanjem pride nekoliko dni pozneje drugo, v katerem bode g. ravnatelj obravnaval o projektih za elektriško razsvetljavo v Ljubljani ter opisal glavne načrte, njih veljavo, njih troške in njih poimen. Prvo predavanje bode združeno z demonstracijami glavnih objektov, o katerih bode govor. Vstop je prost tudi nečlanom Muzejskega društva.

— (Društvi za podporo gojencev in učenc, oziroma gojenk in učenk na tukajšnjem učiteljišči) bosta imeli svoje glavno zborovanje v nedeljo 27. t. m., in sicer v moškem učiteljišči ob 10., na ženskem pa ob 11. uri dopoludne.

— (Zadruga čevljarskih mojstrov v Ljubljani) imela je pretečeno nedeljo svoj občni zbor, katerem se je vdeležilo 32 članov. Konečni račun za leto 1894 bil je brez ugovora odobren. Načelnikom zadruge bil je znova izvoljen g. Ferdinand Túma, njegovim namestnikom pa g. Viktor Höningmann. Pri dopolnilnih volitvah v razne odbore so bili izvoljeni gg.: Peter Lukas v odbor zadruge, Josip Ravnhar v razsodišče, Franc Sedlar in August Možina v nadzorništvo, Franc Szantner in J. Maté v odbor bolniške blagajne; I. Kováč, I. Potokar in F. Tuma so bili izbrani kot delegati zadruge za pomočniški zbor.

— (La termanov drevored) Danes je sekira smrtno pesem zapela zadnjima dvema kostanjema, stoječima v velikem drevoredu na levem sprednjem konci ob deželtem gledališči. Milo se nam je zdelo gledajočim, kako je padalo drevo za drevesom od krepkih mahljajev. A košato drevo se je moralno umakniti zmagovalno prodirajočem napredku slovenske stolice. Široka vozna cesta in ob njej z mladim drevjem obsejeni pešpoti bodo nadomestilo bivšemu drevoredu do nove tržaške ceste, in vidni, prekrasni znamenji našega napredka, deželno gledališče in Narodni dom bodo brez ovire blestela v oči mimogrečim domoljubom in jadnju neprijetljem našim.

— (Vipavska in istrska vinarska zadruga.) Prijatelje dobre in pristne vinske kapljice opozarjam na današnje oglasilo vipavske in istrske vinarske zadruge, oziroma na skladisce teh dveh zdrženih zadrug v Ljubljani.

— (Vreme) je postal po kratkem spomladanskem intermezzu zopet prav zimsko in precej mrzlo, da kar škriplje sneg pod nogami. Včeraj je začelo nekoliko mesti, pa je kmalu prenehalo. Danes pa smo imeli lep jasen zimski dan, to pa le dopoludne, kajti popoludne je zopet začel prav pošteno mesti.

— (Južna železnica in laški konjetrčci.) Iz Krškega se nam piše 24. t. m.: Kar nenadoma izvršil se je dogodek, ki je v veliko gmotno škodo ne le mestecu Krškemu, temveč celo progi Krško — Radna — Grosuplje — Ljubljana — Vrhnik — Ajdovščina — Kormin. Laški trgovci s konji so namreč po tej progi gonili konje, ki so jih nakupili na Ogerskem in Hrvaškem. Na tej progi so imeli svoje postaje, kjer so prenočevali in krmili, ustavljali so se pa tudi pri manjših gostilnah, kjer so se okrepevali. Da je ostalo na tak način mnogo denarja v deželi ni treba posebej povdarijati, omenim le naj, da je šlo lani okoli 7000 konj po tej progi in da je dobila od njih dežela za mostnino pri Krškem mestu okoli 600 gld. Nekemu uradniku južne železnice posrečilo se je, dobiti potrebne podatke, koliko konj gre po tej progi in koliko stane povprek gonja konj, napravil je potrebno poročilo, za koliko bi se morala znižati voznina na železnici, da bi bila prevožnja ceneja od gonje. Južna železnica je sprejela dottične nasvete in danes dne 24. januvarja so poslali že prve konje z videmski postaje po železnici na Kormin. Take postaje, kjer bodo konje tudi po značani ceni sprejemali, so še Zagreb, Šiška in Čakovac. Južna železnica velela si je tudi dobiti naslove vseh kranjskih trgovcev, ki so gonili konje po tej progi, in jim naznala svojo uredbo pismeno v nemškem in laškem jeziku.

— (Narodna čitalnica v Črnomlji) priredi dne 2. februara v prostorih gostilne „Grad“ Vodnikovo svečanost. Na vzponu so pevske točke, godba, slavnostni govor, dramatična predstava in ples.

— (Imenovanja.) Dr. Viljem Gottsch imenovan je definitivnim mestnim zdravnikom, dosevanji deželni živinozdravnik v Kozjem, Ivan Smerkar pa mestnim živinozdravnikom v Celji.

— (Občinske volitve v Dobrli vesi) so se vršile dne 21. t. m. Udeležba je bila ogromna. Slovenci so vzliti silni nasprotniški agitacijski zmagali v drugem in tretjem volilnem razredu, v prvem so zmagali nasprotniki.

— (Zaupnica grofu Alfredu Coroniniju.) Županstva v Vipavski dolini na Goriškem so izročila drž. in dež. poslancu grofu Alfredu Coroniniju zaupnico, v kateri se mu zlasti zahvaljujejo za njegovo neumorno delovanje v prid vipavski železnici.

* (Nedolžno obsojen.) Senzacijonalna pravda prve vrste se pripravlja v Elberfeldu na Nemškem. Pred 10. leti je bil tam obsojen ključarski mojster Ziehen na dosmrtno ječo, obdolžen, da je umoril svojo nevesto. Znani pisatelj Pavel Lindau je takrat spisal knjižico, v kateri je dokazoval nedolžnost obsojenega. Zdaj se je pojavilo toliko novih dokazov, da je bil res nedolžno obsojen, da se bode pravda še jedenkrat obnovila.

* (Obesil se, žile prerezal si in ustrelil se) je v Berolini veletržec B., ker je zdvojil zarad trgovinskih izgub. Bil je oženjen.

* (Grozen čin blažnega.) Vseučiliški profesor Mladjenović v Belegradu je hipoma zblazel. Zadavil je svojo soprogo in se vsedel potem na goreče ognjišče, kjer je zgorel na grozen način.

**Slovenci in Slovenke! ne zabitte
družbe sv. Cirila in Metoda!**

Darila:

Uredništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospod Ivan N. Resman v Velenji 6 kron za Velikovško šolo. Darovali so za županovega godovanja prijatelji: France, Pepa, Vinko, Ivan, Anton in K. z gesлом: „Ne pozabljajmo nikdar, kadar se nam dobro godi svojih trpečih rodnih bratov ob nevarnih mejah! Bog i narod!“ — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Za Narodni dom v Ljubljani: Gospodična Marija Koblar in g. Ivan Vernik 4 krome. — Gosp. F. S. Rojnik na Vrhnik 4 krome 1 vin.; darovali so: Pošljatelj pri dobljeni igri 3 krome 50 vin., g. J. Tonutta iz Trsta 20 vin. in gospa Jurča z Vrhnik 31 vin. — Skupaj 8 krome 1 vin. — Živeli rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

Družba sv. Cirila in Metoda je od 1—15. januvarja t. l. prejela te-le darove: Slavno uredništvo „Slov. Naroda“ je izročilo za november in december 1894. l. 343 gld. 63 kr., kroninih darov. Dornberški umrli župnik F. Kramar je volil družbi glavnico 50 gld. z obresti, naloženo v goriški ljudski posojilnici. Gdč. Franjica Brinšekova v Ilirske Bistrici je nabrala za

družbo 14 k. 40 v.; darovali so: gg. Fr. Smrdel iz Sežane 4 k., Dolenc trgovski potnik iz Ljubljane 3 k., A. Fatur 1 k., J. Resman, želez. uradnik 1 k., gospa Resmanova 40 v., I. Brinšek 4 k. in Milan 1 k. G. Ivan Brinšek v Ilirske Bistrici je nbral 15 k. 20 v. in sicer v veseli družbi pri Brozinu-Stembergu; darovali so to vsoto gg. Rudolf in Ivan Valenčič, Albert Domladiš, I. Štukelj, A. Slenc, stražmešter Oswald, g. Badjura, Jurij Zupan, župan Ivan Urbančič Anton Kranjc, Josip Stemberger-Brožina, Jos. Bizjak, Iv. Prosen, Iv. Brinšek in Drag. Brinšek. — G. A. Sturm, c. kr. poštar v Ivajnici blizu Radgone, je daroval 2 gld.

Knjizevnost.

— „Matica Slovenska“ je začela včeraj razpoljati svoje knjige. Člani dobe štiri knjige. 1. Letopis za l. 1894., uredil Anton Bartel. Str. 416. Vsebina: Jožef Marn, nekrolog, spisal Fr. Levec; Slovanski doneski iz živega jezika narodovega, prisobil dr. K. Štrekelj; Jan Kollár, spisal dr. M. Murko; Slovenske narodne vräže in prazne vere, spisal J. Navratil; Protestantske postile v slovenskem prevedu, spisal dr. V. Oblak; Južnoavstrijske dežele za prvih let vladanja Leopolda I., spisal A. Raić; Ustanovitev narodne šole na Slovenskem, spisal J. Apich; Bibliografija slovenska, sestavil R. Perušek; Letopis Matice Slovenske, sestavil E. Lah; Knjige kralja podoba pokojnega J. Marna. 2. Zgodovina slovenskega slovstva. I. zvezek. Od početka do francoske revolucije. Spisal dr. Karol Glaser. Str. 220. Doneski k zgodovini Škofje Loka in njenega okraja. Spisal dr. Franc Kos. Str. 368.; 4. Ant. Knezova knjižnica. Zbirka zabavnih in poučnih spisov. Uredil Fr. Levec. Sliko A. Kneza. Vsebina: Ant. Knezova ustanova. Životopis. Spisal Fr. Levec. Gospod Lisek, povest, spisal dr. Fr. D. Ženitev Ferdinandovo vojvode. Furlanska povest. Spisal Bogdan Vened. — Obsirnejšo oceno priobčimo v kratkem. Za danes naj le še omenimo, da je unanost letošnjih Matičnih knjig jako ukusna in elegantna.

„Sport“ ima v št. 2. tole vsebino: Amateur-profesional; Ljubljanskega „Sokola“ občni zbor; Utrka s tigrom; Društvene viesti; Domače viesti; Različite viesti.

Brzojavke.

Sežana 26. januvarja. Sežanski župan in dež. poslanec goriški Rajmund Mahorčič je sinoči ob 11. uri umrl. Pogreb bo v nedeljo ob 4. uri popoludne.

Trst 26. januvarja. V včerajšnji seji dež. zobra se je vzprejela resolucija, s katero se zahteva, naj se uradoma rabijo italijanska krajevna imena, tudi če so slovenska. Takisto se je vzprejela resolucija, naj se vodstvo krstnih in drugih matic odvzame duhovnikom in izroči civilnim uradnikom.

Dunaj 26. januvarja. Vsled škandalov, kateri so se v današnji seji deželnega zobra primerili mej protisemitskim poslancem Gregorijom in mej levičarskimi poslanci, se je deželni zbor zaključil.

Dunaj 26. januvarja. Podsek domobranskega odseka dež. zbra tirolskega se je pripeljal sem, da se z domobranskim ministrom Welsersheimbom pogaja glede domobranske in črnovojniške novele.

Praga 26. januvarja. Posl. dr. Podlipny je v deželnem zboru predlagal, naj se revidirajo državni akti, nanašajoči se na kronanje kralja. Predlog se je odkazal budgetnemu odseku.

Sofija 26. januvarja. Radoslavov se je ponudil Koburžanu, da v slučaju, ako bi Stojlov vsled konflikta z Avstrijo odstopil, sestavi s podporo Stambulova novo ministerstvo in prekliče naredbo glede užitnine, ki je prouzročila konflikt.

Peterburg 26. januvarja. Car je nakanal letnih 50.000 rubljev v podporo potrebnim učenjakom, pisateljem in pesnikom.

Peterburg 26. januvarja. Načelnik generalnega štaba Obručev je na očeh neverno obolel.

Pariz 26. januvarja. Oportunist Ribot je sestavil novo ministerstvo.

Poslano.

Gospodu J. Novaku, vratarju na kolodvoru južne železnice v Št. Peteru na Notranjskem.

Dne 24. t. m. prišel sem s poštnim vlakom v Št. Peter, po kateri progi potujem mesečno gotovo jedenkrat. Ker sem imel dovolj časa do brzovlaka, kateri ide na Reko, sem šel kakor po navadi v tamnočno čitalnico. Okolo pol 7. ure se podam zopet na kolodvor v čakalnico III. razreda in sem si naročil 1/4 litra vina; kmalu potem vstopi vratar g. Novak in gre k peči, kjer so bile štiri ženske. Seveda je imel z najmlajšo največ opravila, namreč pogovora, kam da se peljejo, in potem pusti mimogrede kakih deset oseb, in

pride do mene in me vpraša seveda le nemško, kam se peljem? Odgovorim mu, da v Opatijo. „Imate li karto?“ „Imam!“ „Za kateri vlak?“ „To je moja stvar.“ „Pokažite karto!“ „Ne!“ — „Pokažite karto!“ „Ne!“ in tako kakih petkrat vpraša in jaz mu je ne pokažem. Potem vzdigne roko in žugajo že njo izusti le-te besede: „Čakaj, ti prokleta duša, jaz ti bom že pokazal!“ in odide; navzoče občinstvo, koga je bilo kakih 20 oseb, pa je izreklo mnenje, da mora biti vratar pijač, in mej tem pride v žandarmerijskim vodjem, ki je bil tisti večer v službi na kolodvoru, zahteva zopet od mene karto, a jaz mu je še ne pokažem, in potem žandar stopi pred mene in reče: „V imenu postave, pokažite vaš vožni list“. Seveda ga takoj pokažem, in to se je godilo dobre pol ure pred odhodom brzovlaka.

Potem sem rekel: „Bili ste že v časnikih, pa v sledi Vašega postopanja utegnete še priti;“ a on se obrne in pravi: „Aha, dobro, da Vas poznam, a sedaj Vas pa že imamo!“ Na to se grem pritožit v pritožno knjigo Prudeva v službeno sobo, kjer je bil uradnik Gračnar tisti večer v službi, in on me njenu predstavil, seveda v nemškem jeziku, da se želim čezenj pritožiti v pritožni knjigi in da sem jaz di-tičnik in nobeden drugi, ki je toliko v časniku o vratljiju pisal. Jaz temu oporekam, a on je dejal: „Je že dobro, sedaj vas že poznamo“. Zatočor prosim slavno uredništvo „Slov. Naroda“, da blagovoli potrditi, da jaz nisem dotičnih poročil pisal.“

A resnici v podporo in za surovo neolikano obnavjanje gospoda Novaka, vratarja na kolodvoru južne železnice v Št. Peteru, navajam nekoliko prič in sicer s Sušakom Dujmićem Peter, Juretićem Josip, Giaretićem Peter, Nažićem Anton in Josip, Kadivec Marija, potem tamošnji natukarji, hišnik od Hafnarja in še mnogo drugih. Stvar naj pride v javnost, da bodo izvedeli potovalci, kateri skozi Št. Peter potujejo ali le do Št. Petra, s kakim olikanim vratarjem bodo v Št. Peteru opraviti imeli.

Vas pa, gosp. Novak, od tega večera dobro poznam, dasiravno potujem vedno mimo Vas, a nisem imel te časti, kakor sedaj, da Vas spoštujem kakor vsakega tugega surovega človeka, kakor ste Vi. (122)

Opatija, dne 26. januvarja 1895.

J. Alešovec.

*) Potrjujemo.

Uredništvo.

Listnica uredništva.

Gosp. dopisniku v Logatci: Plesni venček bralnega n gasilnega društva smo že naznani.

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dražbe: Janeza Štefana posestvo v Podorju, cenjeno 686 gld. in 280 gld., dne 1. februarja in 2. marca na Brdu.

Jakoba Pera posestvo v Korenu, cenjeno 2141 gld., dne 1. februarja in 2. marca na Brdu.

Frančiške Bratovščine v Ljubljani, nepremičnine (manufakturno blago in oprava) cenjeno 391 gld., 4. februarja v Ljubljani.

Konkursi: Alojzij Milautz neprotokoliran trgovec v Kočevji; shod upnikov bode dne 4. februarja. Konkursni komisar je c. kr. okrajni sodnik g. J. Hauffen, oskrbnik mase pa odvetnik dr. Bernard Gottlieb v Kočevji. Kdor ima naznati kako terjatev, naj to storí do dne 22. marca pri okrožnem sodišču v Novem mestu ali pa pri okr. sodišču v Kočevji.

Umrl so v Ljubljani:

24. januvarja: Ana Vider, hišina, 74 let, Lončarska steza št. 10.

V deželnini bolnic:

24. januvarja: Neža Černak, gostija 62 let.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
25. jan.	7. zjutraj	722.3 mm.	-10.6° C	brevz.	megl.	3.60 mm.
	2. popol.	720.0 mm.	-4.2° C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	722.3 mm.	-10.4° C	brevz.	megl.	snega.

Srednja temperatura -8.4°, za 6.4° pod normalom.

Dunajska borza

dne 26. januvarja 1895.

Skupni državni dolg v notah	100	gld. 80	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	75	
Avstrijska zlata renta	125	60	
Avstrijska kronska renta 4%	101	15	
Ogrska zlata renta 4%	124	75	
Ogrska kronska renta 4%	99	05	
Avstro-ogrške bančne delnice	1061		
Kreditne delnice	413	50	
London vista	124	25	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	60	80	
20 mark	12	16	
20 frankov	9	86	
Italijanski bankovci	46	37%	
C. kr. cekini	5	81	

„The Mutual“
živutna zavarovalnica v Novem Yorku.
Čisto vzajemna. Nobenih delačev.
Največja varnost. Nedosežno visoki dobitkovni deleži.
Premoženje dne 31. decembra 1893 nad . . . 987 milij. frank.
Zavarovalnica znašajo . . . 4159 milij. frank.
Ispitalo se je zavarovalnično, od kar posluje društvo . . . 1908 milij. frank.
Specijalno jamstvo za avstrijske zavarovance 1.021.124 krone v 4 odstotni zlati renti. depozitno anl pri c. kr. ministerski plačilnici.
Natančnejše podatke in informacije daje glavno ravnateljstvo za Avstrijo:
Wien, I. Lobkowitzplatz 1.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1894

Nastopno omenjeni prihajajoči in edajšnji časi označeni so srednjeevropskim časom. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 19. ur 5 min. po noči osebni vlak v Trbiš, Pontabell, Beljak, Osovec, Frančenfeste, Ljubno, čas Solzthal v Aussie, Ischl, Gmunden, Bolzano, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Steyr, Linz, Budejovice, Pljen, Marijine vare, Egri, Karlove vare, Francove vare, Prago, Lipscia, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. ur 10 min. ajtajn mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.

Ob 7. ur 10 min. ajtajn osebni vlak v Trbiš, Pontabell, Beljak, Osovec, Frančenfeste, Ljubno, Dunaj via Amstetten.

Ob 8. ur 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Osovec, Ljubno, čas Solzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Inostrov, Bregenz, Curiš, Genove, Pariz, Steyr, Linz, Gmunden, Ischl, Budejovice, Pljen, Marijine vare, Egri, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipscia, Dunaj via Amstetten.

Ob 9. ur 20 min. zvečer mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 6. ur 53 min. ajtajn osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipscia, Prago, Francove vare, Karlovih varov, Egri, Marijineh varov, Pljen, Budejovice, Solnograd, Linca, Steyr, Gmunden, Ischl, Aus, soča, Zell na Jeseru, Lead-Gastein, Ljubljena, Osovec, Beljak-Frančenfeste Trbiš.

Ob 8. ur 19 min. ajtajn mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.

Ob 11. ur 27 min. popoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipscia, Prago, Francove vare, Karlovih varov, Egri, Marijineh varov, Pljen, Budejovice, Solnograd, Linca, Steyr, Pariz, Genove, Curiš, Brugne, Inostrov, Zell na Jeseru, Lend-Gastein, Ljubljena, Osovec, Ljubna, Pontabell, Trbiš.

Ob 12. ur 33 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.

Ob 13. ur 48 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubljena, Solzthal, Beljak, Osovec, Ljubno, Frančenfeste, Pontabell, Trbiš.

Ob 9. ur 25 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.

Ob 10. ur 21 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstettenu in Lubnega, Beljak, Osovec, Pontabell, Trbiš.

Mala oznanila.

Pod Franč. št. 2.
Veliko
zaloga
pripr. v.
klobukov
priporoča
J. Soklič.
Gledališke ulice št. 6.

Kavarna Malloth
(„Pri Virantu“)
na Sv. Jakoba trgu.
Podpisane se priporočam sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pižace ter točno posrežbo.
Z velespoštovanjem
Fredo Malloth,
kavarnar.
(96)

A. KUNST
Ljubljana, Židovske ulice št. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izberu.
Vsakršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamuvenjujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Restavracija „Pri Zvezdi“
cesarja Josipa trg.
Velik zračni vrt, stekleni salen in kegljišče.
Priznano izvrstne jedi in pižace in skupno obedovanje.
(103) F. Ferlinc, restavrator.

Uran & Večaj
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igrische ulice št. 3
priprorodata p. n. čast. občinstvu svoje velko zalogo vsakvrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah.
(107)

Mehanik
(111) Ivan Škerl
Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani
priproroda se p. n. občinstvu za izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del in popravkov, kakor šivalnih strojev, velocipedov itd. po najnižjih cenah.
Vnarja naročila se točno izvršujejo.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor
(115) čevljarski mojster
v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3
priproroda se prečast duhovščini in slavnostnim obuval, katera izvršuje cenó, poštešno in z zanesljivo trpežnega usnja od najfinjejše do najpriprenejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnarji naročilom naj se blagovljeno pridene vzorec.

M. KUNG
krajsko obrtovanje
Gospodske ulice št. 7 v Ljubljani
priproroda svoje izborne izdelke oljivalnih in uniformskih oblačil po meri. Bogata izbera dobrega modnega blaga je vedno v zalogi; vzprejemajo se pa tudi naročila s pridejanim blagom. Fini in pravilni krov, izborne delo in ceno posrežbo jamči obde znana zmožnost in solidnost tvrdke.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v
slaščičarski in pekovski obrt
spadajočimi izdelki postreza točno tvrdka
Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21.

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

Zaloga (95)
manufakturnega blaga
Hugon Ljubljana
Pred škofijo št. 2.

Cenik vin vipavske in istrske vinarske zadruge.

V skladislu v Šiški št 9 nad 56 litrov:	V pivnici (na drobno) na Bregu št. 1: 97.)
Vipavsko belo, staro	hektiliter liter
" novo I.	21- - - - -
" II.	22-50-23-
Vipavski Rulandec, desert	33- - - -
Rizling, "	33- - - -
Kraljevina	24- - - -
Istrski teran, stari	16- - - -
" novi	18- - - -
R-foškat, desert	35- - - -
Refoško, 100 buteljk	90- - - -

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

" novo

" II.

Vipavski Rulandec, desert

Rizling, "

Kraljevina

Istrski teran, stari

 " novi

R-foškat, desert

Refoško, 100 buteljk

Vipavsko belo, staro

Drkalice

se od prevzete zaloge blaga Albina Sliščer-ja, dokler
jih bode v zalogi, prodajejo
par po 30 kr. do 1 gld. 20 kr.
Tudi se ostala (1416-9)
železnina in kuhinjsko posodje
najceneje razprodaja.
Karol Kauschegg, Ljubljana.

Oljni ekstrakt za uho

od c. in kr sekund. zdravnika dr. Šipek-a. Ta ekstrakt priporočajo zaradi sigurnega uspeha že več let avtoritete, ker odpravi vsako prirojeno gluhost, uklanja takoj slab postuh, učenosti so in vsako učenost bolezni; dobiva se proti dospiljavti gld. 1.70 v vsej Avstro-Ogarski frankovno po pošti iz lekarn: glavna zaloge v lekarni „pri sv. Duhu“ g. Ede pl. Tomaya, v lekarni g. Ant. Köglia in v mestni lekarni Zagrebu; nadalje pri Zaneti-ju v Trstu; Jožefu Christofoletti-ju v Gorici; na Dunaju: pri c. in kr. vojni poljski lekarni F. Pleban-a na Stefanovem trgu št. 8 — Pristno blago se dobiva samo v steklenicah z utisnjeno napisom: c. in kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na Dunaju. (1412-5)

Zobozdravnik Avgust Schweiger

ordinuje (1251-13)

v hotelu „Pri Maliču“
vsak dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 2. do 5. ure
popoludne, ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure.
Novo! Živec se umori brez vseh bolečin **Novo!**

Nova parička emajlna plomba iste boje, kakor so zobje, najboljša kar je je dosihdob. — **Zobovja cela in manjše partije**, tudi posamični zobje v zlatu, tudi brez nebesa po najnovejši metodi. — Za vsa dela se daje popolno jamstvo. — Istotako se izdelujejo tudi zobje s kavdokom in posamezni zobje.

Tovarna soda-vode
lekarna
„k orlu“
Mr. Mardetschlaeger
Ljubljana
Prešernov trg št. 2.

Zaloge
vseh (41-3)
preskušenih specijalitet
tu- in inozemskih.

Specijalite, ki jih ne bi imel
v zalogi, se na željo p. n. od-
jemalcev najceneje in najhitje
preskrbujejo.

Lekarističke specijalitet:
Protinora tokocina 50 kr.
Orig. francoško žganje 60 kr., 40 kr.
Najboljše olje iz kitovih jetr 60 kr.
Rusko masilo za osebino 25 kr., 40 kr.
Sredstvo zoper kurja očesa „Indicon“
30 kr.
Salicil milov obliž 20 kr.
Zoper razpolokane v polti, glicerin cream,
pulcherin cream, vaseline, toiletni glierin.
Kaščel utešujejo: sladni bonboni (znamka
orel) 10 kr., trptec v sok 30 kr., fija-
karški prah 30 kr.
Sredstva za ustva in zobe: menthol ustna
voda 40 kr., zobni prah 30 kr.

Lekarna
„k orlu“
Mr. Mardetschlaeger
Ljubljana
Prešernov trg št. 2.

Lekarna
„k orlu“
Mr. Mardetschlaeger
Ljubljana
Prešernov trg št. 2.

Skladišče
veh novih ta-ja in ozem-
skih preparatov in obvez-
nosti. Priporoča se za hodo napravljanje
receptov in med preskrbi-
jci. Zaloge vseh obvezil in obližev
tudi lastnega izdelka.
Novo: Sterilizovana mi-
nistrijska narudba.

Lekarna
„k orlu“
Mr. Mardetschlaeger
Ljubljana
Prešernov trg št. 2.

Dunajska kavna mešanica

daje kavi lepo barvo, dober ukus in moč.

Dunajska kavna mešanica

učini kavo redilno, zdravo in ceneno.

Vzemite torej kot **dodatek kavi** samo

= pristno =

Dunajsko kavno mešanico

(Wiener Kaffee-Melange)

iz tovarne (79-2)

Arnold & Gutmann na Dunaji

ki se dobiva v skoro vseh specerijskih trgovinah.

Pazi na se na varstveno znamko.
Schutzmarke.
C. Brady

Marija- celjske kapljice za želodec

priprejene v lekarni „k ange-
lu varuhu“

staroizkušeno in poznato zdravilo, ki oživlja funkcije
želodca in ga krepi, če je prebava motena.
Pristno le z zraven natisneno varstveno znamko in
podpisom. (1436-6)

Cena steklenici 40 kr, veliki steklenici 70 kr.

Navedeni so tudi sestavni deli.
Marijaceljske kapljice za želodec dobivajo se
pristne v Ljubljani: lekarna Piccoli, lekarna Mar-
detschläger; v Postojni: lekarna Fr. Baccareich;
v Škofji Loki: lekarna Karol Fabiani; v Rudov-
jici: lekarna Aleksander Roblek; v Rudolfovem:
lekarna Dom. Rizzoli, lekarna Bergmann; v Peuer-
bachu: lekarna pl. Payer; v Kamniku: lekarna J. Močnik; v Crnomiju: lekarna Ivan Blažek.

Pekarija

nova, ki ima dve peči, (63-3)

se z dnem 1. februarja odda v najem
v Kolodvorskih ulicah štev. 24.

Več se izvē pri g. M. Zoppitsch-u istotam.

1,000,000
smerekovih sadik

oddal bodočo spomlad

g. Josipa Dekleve oskrbništvo
v Malem otoku pri Postojini,
in sicer:

3letne, tisoč komad. po gld. 2·20
4letne, " " " " 3·—
v zavojih postavljeni na postajo Postojina. 65-2,

Kranjsko društvo za varstvo lova

pozivlja vse osebe, ki se bavijo z lovom in njega varstvom in so si pridobile posebnih zaslug za lovske razmere, naj svoje prošnje za nagrado in pohvalo, ki s. je od strani društva po §. 1 točka d in f pravil za leto 1894 priznala, vpošljeno do 1. marca t. l. odboru društva za varstvo lova v Ljubljani

Take prošnje morajo biti overovljene od prosilčevih predstojnikov in mora biti v njih kratko in jasno povedano, kaj je prosilec storil v prospehu lovu. (89-1)

Odbor kranjskega društva za varstvo lova.

Jajca za valjenje

od pristnih Brahma kokošij kemad po 15 kr.; od Holandcev, črnih z veliko belo avbico, komad po 25 kr.; od pristnih štajerskih kokošij komad po 10 kr.; od Minork komad po 20 kr.; od Langshanev komad po 30 kr.; od puranov komad po 30 kr.; od srebrastih wyandottov komad po 50 kr.; od Cochinchin-Kitajcev komad po 25 kr.; od Emdenskih gosij, katere so izredne velikosti, komad po 1 gld.; od Rammelsloheveev komad po 15 kr.; od pritlikavih kokošij komad po 30 kr.; od velikih štajerskih rac po 20 kr. — Razpošljam tako jajca samo od takih živalij, ki so povsem čistega plemena in so bile že večkrat premijevane, ter dajem za pristnost pasmine in za to, da je čisto pleme, vsako jamstvo (83-1)

Makso Pauly v Köflachu (Štajersko).

Modercev

več 100 komarov, mej njimi takih najboljše kakovosti,
pristna ribja kost, ki so bili deloma izloženi, se, dokler
zaloga traja, prodajejo daieč pod lastno troškovno ceno.

Plesne cvetlice in plesna roba

po vsaki ceni.

Atlas

v najlepših nočnih barvah meter po 40 kr. in višje.

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg 1-6. (84-1)

L. Luser-jev obliž za turiste.

Gotovo in hitro uplavorajoče sredstvo proti kurjim očesom, žuljem na podplasti, petah in drugim trdim praskam kože.
Dobiva se v lekarnah.
Ta obliž dobiva se 10 v jednej izrecne Luser-jev obliž za turiste.

(13-4) Meidling-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; torej naj se paz in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristen v Ljubljani: Jos. Mayr, J. Swoboda, U. pl. Trnkóczy, G. Piccoli, L. Gredeč; v Rudolfovem: S. pl. Sladovič, F. Halka; v Kamniku: J. Močnik; v Celovci: A. Egger, W. Thurmwald, J. Baruhacher; v Brezah: A. Aichinger; v Trgu (na Koroškem): C. Menner; v Beljaku: F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Gorici: G. B. Pontoni; v Wolfsbergu: A. Huth; v Kraji: K. Savnik; v Radgoni: C. E. Andrić; v Idriji: Josip Warto; v Radovljici: A. Roblek; v Celji: K. Gela.

Vsak dan sveži
pustni krofi
 dobé se pri
Jakobu Zalazniku
 Stari trg št. 21. (16-10)

Lepo stanovanje

s 4 prostornimi sobami in pripadajočimi mestnostmi
oddaja se početkom februvarja (po potrebi
 tudi le do meseca maja t. l.) v novi Samassovi
 hiši na Tržaški cesti št. 14, 2 nadstropje VI.
 — Natancneje ondi ali v pisarni kranjske stav-
 bene družbe v Gradišči. (77-3)

Plesna roba **Najnovejše** *Pahljače*
 blagu za plesove,
 cvetlicah, pahljačah,
 rokovicah vseh barv,
 glacé-rokovicah za častnike
 priporoča po najnovejših cenah
Karol Recknagel
 Glavni trg, Ljubljana.
Cvetlice *Rokovice* (37-3)

Sv. Jakoba želodečne kapljice.
 Schutz-Märke.

 V vseh deželah zakonito zaščiteni;
 za Avstro-Ogersko varstvena znamka regis-
 ter št. 461.
 Že mnogo let preskušeno domače sred-
 stvo, ki prebavo pospešuje in tek vzbuja itd.
 Steklonica 60 kr. in 1 gld. 20 kr. Kot domače sredstvo prve vrste je dr. Lieberja živoni krepkobni eliksir (Tinct. chinas nor-
 vitonica comp.) — varstvena znamka † in sidro —
 steklonica po 1 gld., 2 gld., 3 gld 50 kr., že mnogo let preskušeno kot živec, okrepljujoče sredstvo. Po zdravniških in uradno poverjenih predpisih napravljeno v lekarni M. Fante v Pragi (glavno skladišče): **Stara o. kr. vojna lekarna Dunaj, Stefansplatz, Skla- dišča: Lekarna Alfred I. Egger, Celovec; v Ljubljanskih lekarnah in v večini vseh drugih lekarn.** (1135-9)

Zahvala.

Gosp. pl. Trnkóczy-ju, lekarju v Ljubljani.

S tem Vas danes prosim, da mi blagovolite kmalu poslati 1° škatljico „zobnega prahu“ po 30 kr. in dve steklenici „zobne vode“ po 50 kr. proti poštnemu povzetju. To potrebujem zase in za svoje sorodnike ter bom ta zdravila kar moli priporočil vsakemu človeku.

Teh zdravil posluževal sem se vedno tudi v Ljubljani, bivajoč še v trgu inskem učilišči pri Mahrnu, ter ja še zdaj rabim, ker sem sprevidel, da so ista istinito izvrstna.

Valjevo (Srbska). Z veščevanjem
 (1164-16) Sv. R. Godjevac.

Vse medicinično-farmacevtične preparate, specijalitete itd., dijetična sredstva, homeopatična zdravila, medicinična mila, parfumerije itd. itd. itd.

priporočajo in razpošljajo na vse strani sveta lekarniške tvrdke

Ubalj pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.
 Viktor pl. Trnkóczy, Dunaj, Margarethen.
 Dr. Oton pl. Trnkóczy, Dunaj, Landstrasse.
 Julij pl. Trnkóczy, Dunaj, Josipovo.
 Vendelin pl. Trnkóczy, Gradec, Štajersko.

RUSKÉ KOSMETICKÉ SPÉCIALITY

Crème Venus
 Prostředek k zušlehlí plesti.
Tekutý pudr „Eugenie“
 Červené tekuté ličidlo „Eugenie“
Pudr „Eugenie“
 v bílé, růžové a krémové barvě.
Barvaná vlasys
 Kavkazská eszenze na kníry.

GRIES VIDEN
 Vlasový olej

„Creme Venus“, sredstvo za konzerviranje živo kosmetično sredstvo, ki slasti zabranjuje, da polt ne postane raskava in se ne sveti kakor da mačobče, polt postane marče snešno bela, ne kažejo se na njej gube in ostane mladostno sveža. „Crème Venus“ ne sodržuje nikakih mačobnih tvarin, ne postane torci nikoli salav in se more brez kvare uporabljati o vsakem poljubnem dnevnom in letnem času. V interesu občinstva se prosi, da naj se natanko pazi na gori natisneno varstveno znamko. Cena 2 gld.

Tekoči pudr „Eugénie“ iz mrtvih evetov v svrhu popolnjevanja barve polti, katera ostane vedno cvetoča in mladostna. Poda je v obrazu in zatliku, kakor tudi rokam in nogam mehkost in mirujoča slično čistost, odstranjuje vsako raskavost polti in pege vsake vrste. Cena 2 gld.

Rdeče tekoče ličilo „Eugénie“ popolnjevanje barve polti, katera ostane vedno cvetoča in mladostna. Daje licem, ustnino in ušesom lepo naravno rožasto bojo, da tudi pri električni razsvetljavi izgledajo, kakor bi imeli naravno bojo in se tri dni drži polti. Cena 1 gld. 50 kr.

„Trixogen“, izborni sredstvo za rast lasij, jaci lasišče in najsigurneje ubranjuje, da se ne napravi prhaj. Cena 1 gld. 60 kr.

„Nigritine Végétale“ barva za lase črno in rujava. Lasje obdrž bojo v celih tednov in je povsem nemogoče, razločevati to umetno bojo od naravnih. Cena 3 gld. 50 kr.

Tekoče kavkasko mazalo za brke, pospešuje njih rast in je konservira. Žigalo pri tem nepotrebuje. Daje brkom vsako poljubno obliko. Cena 75 kr.

Jedino zalogo za Kranjsko
 ima (1415-6)
FRAN STAMPFEL
 v Ljubljani
 Kongresni trg „Tonhalle“ Kongresni trg.

2 zlati,
 13 srebrnih
 svinjin.

9 častnih
 diplom
 in priznanic.

Kwizdina restitucijska tekočina.

C. in kr. priv. voda za čiščenje konj.

Cena steklenici a. v. gld. 1.40.

Rabi se že 80 let v dvorskih konjušnicah, v večjih hlevih tako pri vojski kot pri civilu, da se konji utrujujejo pred velikimi strap-cami in poslej ojačajo, pri izpahnjenju, zamaknenju, otrpnlosti itd. ter osposobljuje konja, da zmore prav izvrstno dirkati. (213-1.)

Glavna zalogata:

Fran Ivan Kwizda,
 in kr. avstro-ogerski in kr.
 rumunski dvorski založnik,
 okrožna lekarna
 Korneburg
 pri Dunaji.

Dobiva se
 pristna v vseh
 lekarnah
 in droguerijah
 avstro-ogerske
 države.

Posredovalnica služeb G. Flux
 na Bregu št. 6 (82-3)
 tiče najno: komoritka za imenitno hišo v Trstu; — lovskega dečka za grofško hišo; — 2 prodajalci za trgovino z mešanim blagom (morata biti te stroki), 15 do 20 gld. plače, vse prosto; — več priprostih in boljših, mlajših in starejših kuhanic za Ljubljano, Trst, Gorico, Celje, Hrvatsko, Ogersko, tudi k 1-2 osebam; — fliso hčino ali komoritko za Štirske; — 6 pestunj (tudi starejših) v jasno imenitne hiše, k 1-2 otrokom, manjšim in večjim; — zaravnavača ustakarjen za hotel; — 2 kuhički delki za gospodske hiše (poleg kuharice) itd. Priporoča se p. n. gospodki začetljiv, trezen kočijaš, kako dober vozač in strežaj konj z dolgoletnimi spričevali.

Priporočevano od ravnateljstva poliklinike!

Uporablja se pri
 oslovskem kajlu, influencu, boleznih
 na vratu, prsih in pri otroških boleznih
konjakov sladni izvleček.

Neobhodno potreben za rekonvalsentce.
 Dobava se v vseh boljših lekarnah, droguerijah.
Tvornica (1302-1)
 Konjakovega sladnega izvlečka v Leipniku.

Zakaj? Zato!

Ravnokar je izšlo:

Zakaj? Zato!

Zbirka pravilic, pripovedk in legend za šolo in dom.

Nabral in izdal

Anton Brezovnik, učitelj. (75-3)

Cena vezanemu komadu 30 kr., po pošti 33 kr. —

J. GIONTINI
 založna knjigarna v Ljubljani.

Zobni zdravnik

D. ROMAN JACOBI

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in izdira zobe brez bolečin. (186-25)

Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ljubljana, Stari trg št. 4.

Najboljše
 vočilo svetá!

Fernolendt
 vočilo za čevlje.

Ces. kralj. dež. priv.

tovarna utem. I. 1835

na Dunaji.

To vočilo brez galice (vitriola) se lepo črno sveti ter vzdržuje usnje trpežno.

Povsod v zalogi. (8-4)

Zaradi ponarejanj naj se pazi natanko na moje imen

St. Fernolendt.

Poštni paketi, katerih vsebinu (4 kilo vočila) je sortirana, pošiljajo se za poskušajo postavne prosto po 1 gld. 80 kr. na vsako poštno postajo.

KATHREINER-
KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Zdravje in moč
 — Kathreiner —
 1891-1894
 8 ZLATIH KOLAJN

ČASTNI DIPLOM
 • 1891-1894 •

Pozor: zahtevajte le izvirne zavoe z imenom „Kathreiner“.

Kot nadomestilo za bobovo kavo se priporoča po zdravnikih ženskam, otrokom in bobuhom: najboljša primorja k bobovi kavi je.

Se dobi povsod: ½ Kile za 25 kr.